บทที่ 5
ศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครู

ศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครู ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินการได้มาซึ่งศูนย์การเรียน และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ตอนที่ 2 ศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครู ประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย วัตถุประสงค์ บทบาทและหน้าที่ศูนย์การเรียน เป้าหมาย มาตรการ โครงสร้างการบริหารของศูนย์การเรียน บุคลากรในศูนย์การเรียน วิธีการเรียนและขั้นตอนการเรียน ประเภทของศูนย์การเรียน เนื้อหาสาระที่เรียนในศูนย์การเรียน สื่อและกิจกรรมในศูนย์การเรียน การประเมินและติดตาม สิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐาน และงบประมาณ

ตอนที่ 3 การนำศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครูไปใช้ ประกอบด้วย เงื่อนไข การเตรียมการ และแนวทางการใช้

ตอนที่ 1
บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

จากการปฏิรูปการศึกษาและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2545 และ พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้มีหมวด 9 มีการกำหนดกรอบสำคัญไว้ตั้งแต่มาตรา 63 ถึงมาตรา 69 โดยสรุปสาระสำคัญ คือ การนำเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ติดตามผลการปฏิรูปการศึกษาปีที่ผ่านมาพบว่า ปัญหาการดำเนินการเนื่องจากขาดการพัฒนาเนื้อหาที่ผ่านสื่อที่มีคุณภาพ รวมทั้งการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้สอน ครูและนักเรียนนำความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน และการเรียนด้วยตนเองน้อยมาก ในแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) วัตถุประสงค์ 3 ของแผนและแนวนโยบายข้อที่ 3.1.6 สนับสนุนอย่างจริงในการนำเทคโลยีเพื่อการศึกษามาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครูให้เป็นไปอย่างทั่วถึงทุกระดับ โดยพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตและการใช้เทคโนโลยี

จากนโยบายดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาผู้สอนเป็นลำดับแรกในด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและควรพัฒนาครูอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยใช้ศูนย์การเรียนด้วยตนเองเป็นแหล่งความรู้ให้ครูได้ศึกษาตามศักยภาพ ความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของครูในเรื่องการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

จากการศึกษาความต้องการของครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี พบว่า ครูมีความต้องการศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษา เหตุผลเพื่อนำมาสร้างผลงานทางวิชาการของตนเอง และนำมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน ศูนย์ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ (1) ช่วยให้ครูมีความรู้และทักษะความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของครู (2) ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการสอน และ (3) ครูได้พัฒนางานวิชาการของตน

จากความสำคัญของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและความต้องการของครูจึงพบว่า ควรมีศูนย์การเรียนเพื่อพัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับครู

2. วัตถุประสงค์

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่ให้บริการและสนับสนุนในเรื่องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครู

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

1) เพื่อเป็นแหล่งความรู้สำหรับครูในด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

2) เพื่อส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการสอน

3) เพื่อให้ครูได้พัฒนางานวิชาการของตน

3. ขั้นตอนการดำเนินการได้มาซึ่งศูนย์การเรียน

การได้มาซึ่งศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครูมีการดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาเพื่อให้ได้องค์ความรู้เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาศูนย์การเรียนจากตำรา เอกสาร และงานวิจัย ตลอดจนการสัมภาษณ์ผู้มีความรู้

3.2 ศึกษาความต้องการของครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเกี่ยวกับศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

3.3 ระดมความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน จำนวน 5 คน โดยระดมความเห็นเกี่ยวกับร่างศูนย์การเรียนด้วยตนเองดังกล่าวที่ได้ข้อมูลจากข้อ 3.1 และ 3.2

3.4 ปรับปรุงและแก้ไขร่างศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครูตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.5 ตรวจสอบและรับรองศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครูโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจทักษะความชำนาญและเจตคติที่ดีในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ตอนที่ 2
รายละเอียดศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครู

ศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครูประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย พันธกิจ วัตถุประสงค์ บทบาทและหน้าที่ศูนย์การเรียน เป้าหมาย มาตรการ โครงสร้างการบริหารของศูนย์การเรียน บุคลากรในศูนย์การเรียน วิธีการและขั้นตอนการเรียน ขอบข่ายเนื้อหาสาระที่เรียนในศูนย์การเรียน สื่อและกิจกรรมในศูนย์การเรียน การประเมินและติดตาม สิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐาน และงบประมาณ

1. ปรัชญาของศูนย์การเรียน

ศูนย์การเรียนพัฒนาครูคู่เทคโนโลยีการศึกษา

2. วิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียน

ให้บริการความรู้ และทักษะความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาภายในโรงเรียนอย่างทั่วถึงและสร้างเครือข่ายของครูในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีการศึกษา เพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

3. นโยบายของศูนย์การเรียน

3.1 เป็นแหล่งความรู้ในเรื่องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาที่ครูจะหาโอกาสศึกษาได้ตลอดเวลา ตามความต้องการ ความสนใจ และความสะดวก

3.2 มุ่งพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

3.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอนและสร้างผลงานทางวิชาการ

3.4 ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการพัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาโดยการฝึกอบรม

3.5 ประเมินและติดตามครูที่ใช้บริการในศูนย์การเรียนอย่างต่อเนื่อง

4. วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียน

4.1 เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจและทักษะความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

4.2 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน

4.3 เพื่อส่งเสริมให้ครูสร้างผลงานด้านนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา

4.4 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูด้านเทคโนโลยีการศึกษาวิจัย

4.5 เพื่อพัฒนาคุณภาพของครูในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาอย่างเป็นระบบและครบวงจร

5. บทบาทและหน้าที่ของศูนย์การเรียน

5.1 ให้ความรู้และฝึกทักษะครูให้สามารถใช้เทคโนโลยีการศึกษาได้

5.2 รวบรวมและจัดทำสื่อการเรียนการสอนไว้ในศูนย์การเรียน

5.3 ออกแบบและผลิตสื่อและจัดทำฐานความรู้ทางเทคโนโลยีการศึกษา

5.4 จัดกิจกรรมที่ให้ครูผลิตและใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน

5.5 ให้คำปรึกษาและแนะนำครูในด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

5.6 จัดการฝึกอบรมตามความประสงค์ของครูหรือโรงเรียนแจ้งมา

5.7 ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษาให้กับครู

5.8 จัดกิจกรรมการใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้กับสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานหรือองค์กรเทคโนโลยีการศึกษา

5.9 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และประสานงานกับสถาบันการศึกษาหรือองค์กรเทคโนโลยีการศึกษาในการให้บริการของศูนย์การเรียน

5.10 สร้างเครือข่ายความรู้ของครูด้านเทคโนโลยีการศึกษาในการให้คำปรึกษา แลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ระหว่างกัน เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้และขยายเครือข่ายไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนได้อีกด้วย

5.11 ทำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

6. เป้าหมายของศูนย์การเรียน

6.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

1) ให้บริการกับครูจำนวน 50 คนต่อวัน

2) ให้บริการในวันทำการและวันหยุด (เสาร์และอาทิตย์) เวลา 8.30-16.30 น.

6.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1) ครูมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

2) ครูมีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

3) ครูมีเจตคติที่ดีขึ้นในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน

7. มาตรการของศูนย์การเรียน

7.1 จัดทำแผนแม่บทและจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนแม่บทเป็นแผนระยะยาว และแผนปฏิบัติการเป็นแผนระยะสั้น เพื่อให้กิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์บรรจุไว้ในแผน เพื่อนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณของศูนย์การเรียนเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมต่างๆ

7.2 จัดตั้ง “คณะกรรมการดำเนินการศูนย์การเรียน” โดยจัดหาสถานที่จัดตั้งศูนย์การเรียน กลั่นกรองและพิจารณาคุณสมบัติของโรงเรียนขนาดใหญ่หรือขนาดกลางที่จะเป็นที่ตั้งของศูนย์การเรียน

7.3 ประสานงานกับเขตพื้นที่และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่หรือขนาดกลางและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความเห็นชอบสถานที่จัดตั้งศูนย์การเรียน

7.4 จัดประชุมชี้แจงให้เขตพื้นที่การศึกษาให้การสนับสนุนและการให้ความร่วมมือในการดำเนินการศูนย์การเรียน

7.5 วางแผนและเตรียมการในการดำเนินการศูนย์การเรียนเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

7.6 จัดอบรมบุคลากรของศูนย์การเรียนเพื่อให้เข้าใจถึงการปฏิบัติงานในศูนย์การเรียน

7.7 ดำเนินงานและจัดทำโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมศูนย์การเรียน

7.8 จัดทำเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินและแนวทางการติดตาม

8. โครงสร้างการบริหารของศูนย์การเรียน

ศูนย์การเรียนเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษามีการจัดโครงสร้างขององค์กร ดังนี้

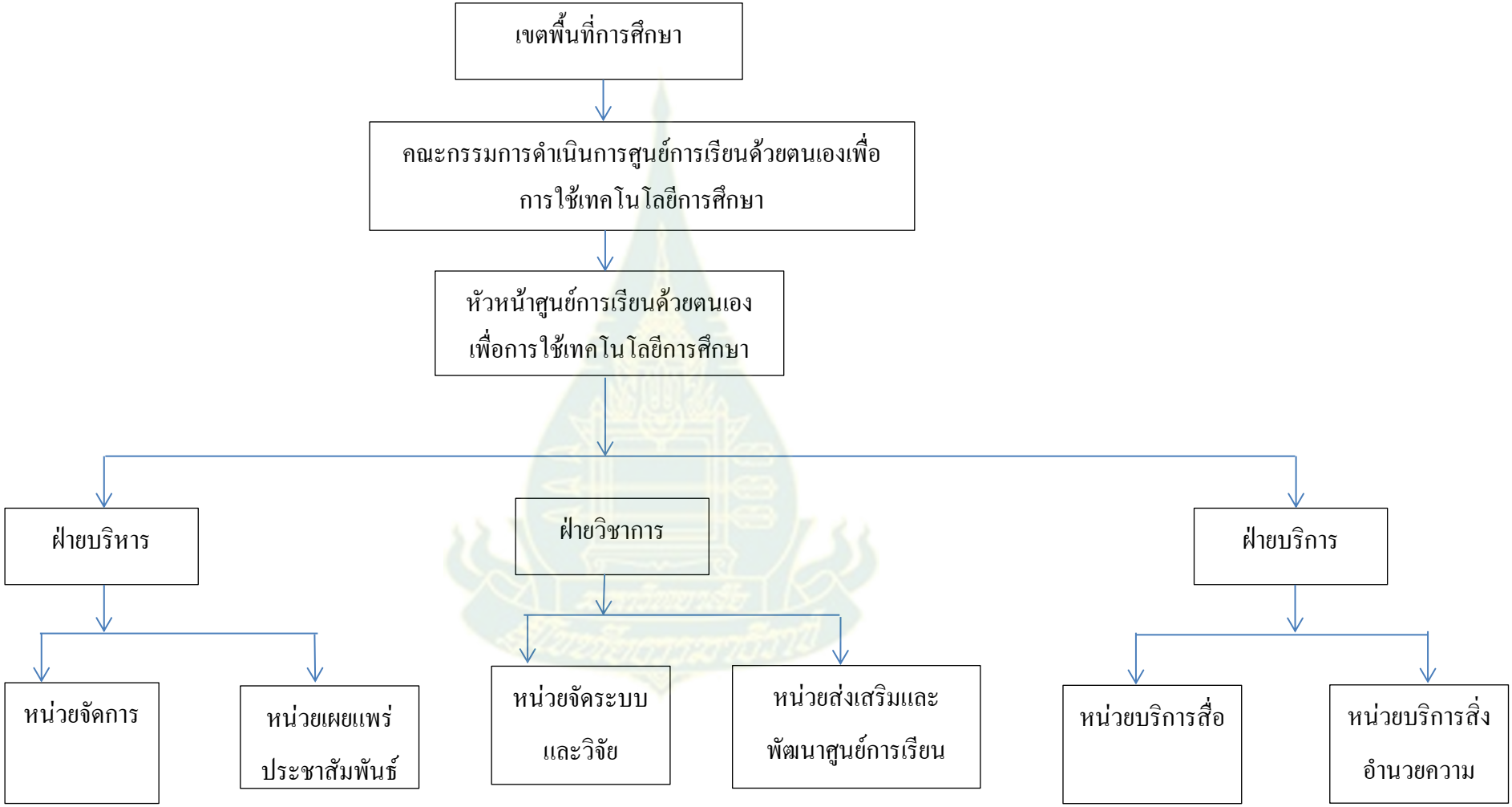

ภาพที่ 1 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครู

8.1 คณะกรรมการดำเนินการศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครู ประกอบด้วย

1. หัวหน้าเขตพื้นที่การศึกษา	ประธานกรรมการ
2. ผู้อำนวยการหรือผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา (ประมาณ 10 โรงเรียน)	กรรมการ
3. ผู้นำชุมชน (2-3 คน)	กรรมการ
4. หัวหน้าศูนย์การเรียนด้วยตนเอง	กรรมการและเลขานุการ
5. หัวหน้าฝ่ายจัดการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

8.2 บทบาทและหน้าที่ของคณะกรมการดำเนินการศูนย์การเรียน มีดังนี้

1) กำหนดนโยบายและวางแผนการปฏิบัติงานในการดำเนินการให้ความรู้และทักษะความชำนาญด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

2) ให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือการดำเนินงานของศูนย์การเรียน

3) ควบคุมดูแล ตรวจสอบ และอนุมัติค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการดำเนินงานของศูนย์การเรียน

4) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของศูนย์การเรียน

5) มีส่วนร่วมในการประเมินการดำเนินงานของศูนย์การเรียน

8.2.1 ฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่ บริหารงานภายในศูนย์การเรียนและเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานภายในและภายนอก ฝ่ายบริหารศูนย์การเรียนประกอบด้วย 2 หน่วย คือ หน่วยจัดการ และหน่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

1) หน่วยจัดการ ทำหน้าที่จัดระบบงานในด้านต่อไปนี้ คือ งานบุคลากร งานสารบรรณ งานพัสดุ งานการเงิน และงานสถานที่

2) หน่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน หรือองค์กรเทคโนโลยีการศึกษา จัดระบบและดำเนินการในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ทั้งในศูนย์การเรียนและนอกศูนย์การเรียน และจัดนิทรรศการและการแสดงนวัตกรรมการศึกษา

8.2.2 ฝ่ายวิชาการ ทำหน้าที่บริหารงานด้านวิชาการครอบคลุม การจัดระบบและการวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา การเลือกสรรเนื้อหา การผลิตสื่อ การจัดหาแหล่งความรู้หรือฐานความรู้ การถ่ายทอดความรู้ และการประเมิน ฝ่ายวิชาการประกอบด้วย 2 หน่วย คือ หน่วยจัดระบบและวิจัย และหน่วยส่งเสริมและพัฒนาศูนย์การเรียน

1) หน่วยจัดระบบและวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา ทำหน้าที่จัดระบบการดำเนินงานในศูนย์การเรียนแต่ละศูนย์ และทำการวิจัยเกี่ยวกับศูนย์การเรียนและทางเทคโนโลยีการศึกษา

2) หน่วยส่งเสริมและพัฒนาศูนย์การเรียน ทำหน้าที่วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาออกแบบและผลิตสื่อ จัดทำฐานความรู้ทางเทคโนโลยีการศึกษา พัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ และประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และถ่ายทอดและฝึกอบรมเนื้อหาสาระทางเทคโนโลยีการศึกษาทั้งที่เป็นความรู้และประสบการณ์ เพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษา และวิจัย

8.2.3 ฝ่ายบริการ ทำหน้าที่บริการด้านวิชาการครอบคลุม การให้บริการสื่อและการใช้เทคโนโลยีการศึกษา และการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก ฝ่ายบริการประกอบด้วย 2 หน่วย คือ หน่วยบริการสื่อ และหน่วยบริการสิ่งอำนวยความสะดวก

1) หน่วยบริการสื่อ ทำหน้าที่ให้บริการสื่อและการใช้เทคโนโลยีการศึกษา จัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ และดูแลเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตสื่อ

2) หน่วยบริการสิ่งอำนวยความสะดวก ทำหน้าที่ให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกในศูนย์ ได้แก่ เครื่องถ่ายสำเนา เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องแอลซีดี เครื่องเล่นดีวีดี การใช้ห้องปฏิบัติการ ห้องประชุม ห้องการเรียนการสอนผ่านเครือข่าย ร้านค้า และร้านอาหาร

9. บุคลากรในศูนย์การเรียน

บุคลากรผู้รับผิดชอบดำเนินงานของศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครูมีบทบาทและคุณสมบัติดังต่อไปนี้

9.1 หัวหน้าศูนย์การเรียนด้วยตนเอง ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุม กำกับดูแล และประเมินให้การดำเนินงานของศูนย์ดำเนินตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

คุณสมบัติ เป็นผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มีประสบการณ์ในการบริหารงานทางเทคโนโลยีการศึกษาอย่างน้อย 3 ปี จำนวน 1 อัตรา

9.2 หัวหน้าฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่ผู้ควบคุม กำกับดูแล และประเมินการดำเนินงานในฝ่ายบริหารให้ดำเนินตามนโยบายที่กำหนดไว้

คุณสมบัติ เป็นผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานด้านเทคโนโลยีการศึกษาอย่างน้อย 3 ปี จำนวน 1 อัตรา

9.3 บุคลากรฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย บุคลากรหน่วยการจัดการ และบุคลากรหน่วยเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

9.3.1 บุคลากรหน่วยการจัดการ ทำหน้าที่ดำเนินงานและรายงานผลการปฏิบัติในงานบุคลากร สารบรรณ พัสดุ การเงิน และสถานที่ในศูนย์การเรียน

คุณสมบัติ เป็นผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาบริหารงานธุรกิจ มีประสบการณ์ในการทำงานในหน่วยงาน หรือองค์กรทางเทคโนโลยีการศึกษามาแล้วเป็นเวลา 1 ปี จำนวน 1 อัตรา

9.3.2 บุคลากรหน่วยเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่ดำเนินงานและรายงานผลการปฏิบัติการในการเผยแพร่ความรู้การใช้ทางเทคโนโลยีการศึกษา ประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกศูนย์การเรียนในเรื่องเทคโนโลยีการศึกษาและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในศูนย์การเรียนทั้งที่เป็นงานวิชาการและสนับสนุนงานวิชาการยังหน่วยงานภายในและภายนอกศูนย์การเรียน

คุณสมบัติ เป็นผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หรือนิเทศศาสตร์ มีประสบการณ์ในการทำงานการประชาสัมพันธ์ หรือทำงานในหน่วยงานหรือองค์กรทางเทคโนโลยีการศึกษามาแล้วเป็นเวลา 1 ปี จำนวน 1 อัตรา

9.4 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุม กำกับดูแล และประเมินการดำเนินงานในฝ่ายวิชาการให้ดำเนินตามนโยบายที่กำหนดไว้

คุณสมบัติ เป็นผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานด้านเทคโนโลยีการศึกษาโดยเฉพาะในด้านการจัดระบบด้านการวิจัย และด้านการผลิตสื่ออย่างน้อย 2 ปี จำนวน 1 อัตรา

9.5 บุคลากรในฝ่ายวิชาการ ประกอบด้วย บุคลากรหน่วยจัดระบบและวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา และบุคลากรหน่วยส่งเสริมและพัฒนาศูนย์การเรียน

9.5.1 บุคลากรหน่วยจัดระบบและวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา ทำหน้าที่ดำเนินงานและรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบการดำเนินงานในศูนย์การเรียนแต่ละศูนย์ และวิจัยการใช้เทคโนโลยีการศึกษา และวิจัยศูนย์การเรียนแต่ละส่วน

คุณสมบัติ เป็นผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโทสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานในด้านการจัดระบบและมีผลงานทางด้านการวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา มาแล้วเป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปี จำนวน 2 อัตรา

9.5.2 บุคลากรหน่วยส่งเสริมและพัฒนาศูนย์การเรียน ทำหน้าที่ดำเนินงานและรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์และกำหนดเนื้อหา การออกแบบและผลิตสื่อ จัดทำ

ฐานความรู้ทางเทคโนโลยีการศึกษา พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ และประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และถ่ายทอดและฝึกอบรมเนื้อหาสาระทางเทคโนโลยีการศึกษาทั้งที่เป็นความรู้และประสบการณ์

คุณสมบัติ เป็นผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มีประสบการณ์ในการผลิตสื่อและการวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษาอย่างน้อยมาแล้วเป็นเวลา 2 ปี จำนวน 3 อัตรา

9.6 หัวหน้าฝ่ายบริการ ทำหน้าที่ดำเนินงานและรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้บริการสื่อและการใช้เทคโนโลยีการศึกษา และการดูแลเครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิต และการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย หน่วยบริการสื่อ และหน่วยบริการสิ่งอำนวยความสะดวก

9.7 บุคลากรฝ่ายบริการ ประกอบด้วย บุคลากรหน่วยบริการสื่อ และบุคลากรหน่วยบริการสิ่งอำนวยความสะดวก

9.7.1 บุคลากรหน่วยบริการสื่อ ทำหน้าที่ดำเนินงานและรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการสื่อและการใช้เทคโนโลยีการศึกษา การจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตและเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต

คุณสมบัติ เป็นผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มีประสบการณ์ในการผลิตสื่อและงานบริการทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาปฏิบัติงานในด้านนี้อย่างน้อยเป็นเวลา 2 ปี จำนวน 1 อัตรา

คุณสมบัติ เป็นผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มีประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นและระบบของคอมพิวเตอร์ และทำงานทางเทคโนโลยีการศึกษามาแล้วอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 2 อัตรา

9.7.2 บุคลากรหน่วยบริการสิ่งอำนวยความสะดวก ทำหน้าที่ดำเนินงานและรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ เครื่องถ่ายสำเนา เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องแอลซีดี เครื่องเล่นดีวีดี การใช้ห้องปฏิบัติการ ห้องประชุม ห้องการเรียนการสอนผ่านเครือข่าย ร้านค้า และร้านอาหาร

คุณสมบัติ เป็นผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาหรือสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ และมีประสบการณ์ในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีการศึกษา การใช้คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์มาแล้วอย่างน้อยเป็นเวลา 1 ปี จำนวน 2 อัตรา

อัตรากำลังของศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครูประกอบด้วย

1. หัวหน้าศูนย์การเรียน	1 อัตรา
2. หัวหน้าฝ่ายบริหาร	1 อัตรา (3 อัตรา)
2.1 หน่วยการจัดการ	1 อัตรา
2.2 หน่วยเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	1 อัตรา
3. หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	1 อัตรา (6 อัตรา)
3.1 หน่วยจัดระบบและวิจัย	2 อัตรา
3.2 หน่วยสิ่งเสริมและพัฒนาศูนย์การเรียน	3 อัตรา
4. หัวหน้าฝ่ายบริการ	1 อัตรา (5 อัตรา)
4.1 หน่วยบริการสื่อ	2 อัตรา
4.2 หน่วยบริการสิ่งอำนวยความสะดวก	2 อัตรา
	15 อัตรา

10. วิธีการเรียนและขั้นตอนการเรียนในศูนย์การเรียน

10.1 วิธีการเรียนและขั้นตอนการเรียนแบบเผชิญหน้า ผู้ใช้บริการเดินทางมาใช้บริการในศูนย์การเรียนด้วยตนเอง มีขั้นตอนการเรียน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สมัครเป็นสมาชิกของศูนย์การเรียน เลือกการรับบริการมีดังนี้ (1) เข้าใช้บริการในศูนย์การเรียน และ (2) รับข่าวสารข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ และ หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปเว็บไซต์

ขั้นที่ 2 ลงทะเบียนเรียนเพื่อเข้าใช้บริการในศูนย์การเรียน

ขั้นที่ 3 พบเจ้าหน้าที่ของศูนย์เพื่อชี้แจง หรือปฐมนิเทศเกี่ยวกับศูนย์การเรียน พร้อมทั้งแจกคู่มือการใช้ศูนย์การเรียน

ขั้นที่ 4 เลือกศูนย์การเรียนที่ผู้ใช้บริการต้องการเรียน

ขั้นที่ 5 ทดสอบและประเมินตนเองก่อนเรียนที่ศูนย์ทดสอบความรู้

ขั้นที่ 6 ศึกษาในศูนย์การเรียนที่เลือกเรียน ได้แก่ ศูนย์ความรู้ และศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทาง

ขั้นที่ 7 ทดสอบและประเมินตนเองหลังเรียน และทำแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการที่ศูนย์ทดสอบความรู้

ในกรณีที่ผู้ใช้บริการต้องการให้ศูนย์การเรียนจัดการฝึกอบรมให้กับครูในโรงเรียน ก็จะมาที่ศูนย์การเรียนหรือติดต่อทางโทรศัพท์ จะให้ผู้ใช้บริการเข้าศูนย์ฝึกอบรมจะให้คำปรึกษาและ

แนะนำ และดำเนินการจัดอบรมตามความต้องการของครูหรือโรงเรียน ทั้งนี้ครูที่ใช้บริการต้องวางแผนและดำเนินการร่วมกับบุคลากรในศูนย์ฝึกอบรมในการจัดฝึกอบรม

10.2 วิธีการเรียนและขั้นตอนการเรียนแบบผสมผสาน ผู้ใช้บริการไม่ต้องเดินทางมาใช้บริการที่ศูนย์การเรียน ให้บริการผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ สามารถเรียนได้เฉพาะศูนย์ความรู้และศูนย์ทดสอบ ส่วนศูนย์ฝึกทักษะต้องมารับการฝึกปฏิบัติที่ศูนย์การเรียน จึงเป็นวิธีการแบบผสมผสาน คือ มีทั้งการเรียนแบบไม่เผชิญหน้าและการเรียนแบบเผชิญหน้า ขั้นตอนการเรียนด้วยวิธีการนี้มีดังนี้

ขั้นที่ 1 สมัครเป็นสมาชิกของศูนย์การเรียนผ่านทางระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ขั้นที่ 2 ให้รหัสลงทะเบียนเรียนเพื่อเข้าใช้บริการในศูนย์การเรียน

ขั้นที่ 3 เลือกศูนย์การเรียนที่ต้องการเรียน

ขั้นที่ 4 ทดสอบและประเมินตนเองก่อนเรียนที่ศูนย์ทดสอบความรู้

ขั้นที่ 5 ศึกษาในศูนย์ความรู้

กรณีที่เลือกศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทางผู้ใช้บริการต้องมาที่ศูนย์การเรียนเพื่อเลือกฝึกทักษะเฉพาะทาง

ขั้นที่ 6 ทดสอบและประเมินตนเองหลังเรียน และประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการที่ศูนย์ทดสอบความรู้

11. ประเภทของศูนย์การเรียน

ศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษา มีจำนวน 4 ศูนย์ ด้วยกัน

11.1 ศูนย์ความรู้ เป็นศูนย์ให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเนื้อหาสาระทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ขอบข่ายเนื้อหาสาระในศูนย์ความรู้ประกอบด้วย หัวเรื่องใหญ่ๆ คือ แนวคิดเทคโนโลยีการศึกษา การจัดระบบการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน การทดสอบประสิทธิภาพและการประเมินสื่อการเรียนการสอน และการวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา

11.2 ศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทาง เป็นศูนย์ที่เน้นการเรียนและฝึกปฏิบัติ ครูหรือผู้ใช้บริการต้องลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในศูนย์ ขอบข่ายเนื้อหาสาระในศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทางครอบคลุม การผลิตและการใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเรียนการสอน การผลิตและการใช้สื่อโสตทัศน์เพื่อการเรียนการสอน การผลิตและการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอน การผลิตและการใช้สื่อประสมในรูปชุดการสอน และแหล่งการเรียนรู้ในการเรียนการสอน

11.3 ศูนย์ฝึกอบรมและให้คำปรึกษา เป็นศูนย์ที่ให้คำแนะนำ ปรึกษา หรือจัดฝึกอบรมให้กับครูตามความประสงค์ที่ครูหรือโรงเรียนแจ้งมา การให้คำแนะนำปรึกษามีทั้งแบบเผชิญหน้า

และแบบไม่เผชิญหน้า แบบไม่เผชิญหน้าอาจขอคำปรึกษาผ่านทางโทรศัพท์หรือติดต่อทางเครือข่าย

ศูนย์ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาให้บริการฝึกอบรมใน 2 ประเภท คือ (1) บริการแบบครบวงจร และ (2) บริการแบบไม่ครบวงจร

บริการแบบครบวงจร ให้บริการตั้งแต่จัดทำหลักสูตรฝึกอบรม เขียนโครงการ ดำเนินการจัดฝึกอบรม และประเมินผลการฝึกอบรม

บริการแบบไม่ครบวงจร อาจดำเนินการเฉพาะบางกระบวนการ เช่น ดำเนินการจัดฝึกอบรมและประเมินผลการฝึกอบรม จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมและเขียนโครงการให้ผู้ใช้บริการหรือดำเนินการจัดฝึกอบรมเองหรือจัดทำเครื่องมือการประเมิน หรือเขียนรายงานผลการฝึกอบรมได้

นอกจากนี้ ศูนย์ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาจะช่วยเหลือครูในการพัฒนางานวิชาการเข้าสู่ตำแหน่งที่สูงกว่า โดยให้คำแนะนำและคำปรึกษาในเรื่องนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา และการเขียนรายงานวิจัย หรืออาจจัดฝึกอบรมให้กับครูตามที่ครูแจ้งความประสงค์

11.4 ศูนย์ทดสอบความรู้ เป็นศูนย์ที่ประเมินความรู้ของครูหรือผู้ใช้บริการในศูนย์ หรือหลังการใช้บริการในศูนย์ หรือไม่ได้ใช้บริการในศูนย์ความรู้หรือศูนย์เฉพาะทาง แต่มีความประสงค์ต้องการทดสอบความรู้ในด้านเทคโนโลยีการศึกษา ศูนย์นี้ก็จะให้บริการประเมินผลความรู้และทักษะให้กับครูในเรื่องนั้น

ศูนย์ทดสอบความรู้ จะเหมือนกับคลังข้อสอบทำการประเมินทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติขึ้นอยู่กับว่าครูจะใช้บริการในศูนย์ความรู้หรือศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทางในเรื่องครูที่รับการประเมินก่อนเรียน ศูนย์ทดสอบความรู้จะประเมินผลการทดสอบให้ได้ทราบถ้าได้คะแนนสูงตามเกณฑ์ที่กำหนดจะแจ้งผลการประเมินทันที และให้ข้อเสนอแนะว่ามีความรู้ในเรื่องที่เรียนแล้วน่าจะเรียนรู้ในเรื่องอื่นต่อไป

ศูนย์ทดสอบความรู้จะรวบรวมผลการประเมินก่อนเรียนและหลังเรียนในแต่ละหัวเรื่องที่ครูเรียนในศูนย์การเรียน และแจ้งผลการเรียนทันทีโดยเป็นใบแจ้งผลการเรียนในศูนย์ และจะออกใบประกาศว่าได้ผ่านการอบรมในเรื่องนี้เป็นเวลากี่วัน มอบให้ครูไว้ใช้ในการพัฒนาตนเอง และเป็นหลักฐานให้ทางโรงเรียนได้ทราบ

12. เนื้อหาสาระที่เรียนในศูนย์การเรียน

เนื้อหาสาระที่เรียนในศูนย์การเรียนจะกล่าวเฉพาะที่อยู่ในศูนย์ความรู้ และศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทาง

12.1 ศูนย์ความรู้ ขอบข่ายเนื้อหาสาระในศูนย์ความรู้เป็นเนื้อหาประเภทพุทธิพิสัย และมีทักษะพิสัยส่วนใหญ่จำแนกเป็นสาระสำคัญและหัวเรื่องดังนี้

สาระสำคัญที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีการศึกษา ประกอบด้วย

1.1 ความหมายและพัฒนาการของเทคโนโลยีการศึกษา

1.2 ขอบข่ายเทคโนโลยีการศึกษา

1.3 การใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน

1.4 พระราชบัญญัติการศึกษากับเทคโนโลยีการศึกษา

สาระสำคัญที่ 2 การจัดระบบและออกแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย

2.1 การจัดระบบการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือวิชา

2.2 การฝึกปฏิบัติการจัดระบบการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือวิชา

2.3 การออกแบบการเรียนการสอนในระดับหน่วย

2.4 การฝึกปฏิบัติการออกแบบการเรียนการสอนในระดับหน่วย

2.5 การจัดระบบการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน

2.6 การฝึกปฏิบัติการจัดระบบการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน

สาระสำคัญที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน ประกอบด้วย

3.1 ความหมายและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน

3.2 ประเภทและรูปแบบของเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน

3.3 ระบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน

3.4 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน

สาระสำคัญที่ 4 การทดสอบประสิทธิภาพและการประเมินสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย

4.1 ความหมายและความจำเป็นของการทดสอบประสิทธิภาพ

4.2 ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพ

4.3 เกณฑ์ในการทดสอบประสิทธิภาพ

4.4 การคำนวณหาประสิทธิภาพ

4.5 การยอมรับประสิทธิภาพ

4.6 ตัวอย่างของการคำนวณหาประสิทธิภาพ

4.7 ฝึกปฏิบัติคำนวณหาประสิทธิภาพ

สาระสำคัญที่ 5 การวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา ประกอบด้วย

5.1 แนวคิดการวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา

5.2 วิธีการวิจัยด้านนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา

5.3 วิธีการวิจัยในชั้นเรียนทางเทคโนโลยีการศึกษา

5.4 การประเมินการวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา

5.5 ตัวอย่างงานวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา

5.6 การฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา

12.2 ศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทาง ขอบข่ายเนื้อหาสาระในศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทางเน้นเนื้อหาประเภททักษะ จำแนกเป็นสาระสำคัญและหัวเรื่อง ดังนี้

สาระสำคัญที่ 1 การผลิตและการใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย

1.1 การผลิตและการใช้เอกสารการสอนหรือเอกสารการเรียน

1.2 การผลิตและการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.3 การผลิตและการใช้แบบฝึกหัด

1.4 การผลิตและการใช้บทเรียนแบบโปรแกรม

สาระสำคัญที่ 2 การผลิตและการใช้สื่อโสตทัศน์เพื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย

2.1 การผลิตและการใช้สื่อภาพ แผนภาพ แผนภูมิ และกราฟ

2.2 การผลิตและการใช้สื่อหุ่นจำลองและหุ่นมือแบบต่างๆ

2.3 การผลิตและการใช้สื่อสามมิติ

สาระสำคัญที่ 3 การผลิตและการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย

3.1 การผลิตและการใช้สื่อเสียงประเภทเทปเสียง/ซีดี

3.2 การผลิตและการใช้สื่อภาพประเภทเทปภาพ/วีดิทัศน์/ดีวีดี

3.3 การผลิตและการใช้สื่อสไลด์คอมพิวเตอร์ (แผ่นใสด้วยคอมพิวเตอร์)

3.4 การผลิตและการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์

3.5 การผลิตและการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอน

สาระสำคัญที่ 4 การผลิตและการใช้สื่อประสมในรูปชุดการสอน ประกอบด้วย

4.1 การผลิตและการใช้ชุดการสอนรายบุคคล

4.2 การผลิตและการใช้ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม

4.3 การผลิตและการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

4.4 การผลิตและการใช้ชุดการสอนทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แบบปฏิสัมพันธ์

4.5 การผลิตและการใช้ชุดการสอนโดยใช้แหล่งการเรียนรู้

4.6 การผลิตและการใช้ชุดการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาระสำคัญที่ 5 แหล่งการเรียนรู้ในการเรียนการสอน ประกอบด้วย

5.1 แนวคิดแหล่งการเรียนรู้

5.2 ระบบการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งการเรียนรู้

5.3 ฝึกปฏิบัติการจัดระบบการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งการเรียนรู้

13. สื่อและกิจกรรมในศูนย์การเรียน

สื่อและกิจกรรมในศูนย์การเรียน จำแนกตามประเภทของศูนย์การเรียน คือ ศูนย์ความรู้ ศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทาง และศูนย์ฝึกอบรมและให้คำปรึกษา

13.1 สื่อและกิจกรรมในศูนย์ความรู้ แต่ละสาระสำคัญที่ครูเรียนจะมีสื่อและกิจกรรมไว้ในศูนย์ความรู้ ดังนี้

สื่อในศูนย์ความรู้ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเสียง สื่อภาพ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในรูปชุดความรู้

กิจกรรมในศูนย์ความรู้ ได้แก่ การศึกษาด้วยตนเอง วิเคราะห์รายกรณี สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา ตอบคำถามในเนื้อหาสาระที่เรียน และเขียนโครงการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน

13.2 สื่อและกิจกรรมในศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทาง แต่ละสาระสำคัญที่ครูเรียนจะมีสื่อและกิจกรรมไว้ในศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทาง ดังนี้

สื่อในศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทาง ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเสียง สื่อภาพ และสื่อบุคคล (วิทยากร) ในรูปชุดฝึกปฏิบัติและชุดเสริมทักษะในศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทางจะมีสื่อบุคคลหรือวิทยากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการผลิตสื่อ สาธิตและให้คำแนะนำ และประเมินการผลิตสื่อให้กับครู

กิจกรรมในศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทาง ได้แก่ การศึกษาด้วยตนเอง ฝึกปฏิบัติ สร้างชิ้นงาน และวิเคราะห์รายกรณี

13.3 สื่อและกิจกรรมในศูนย์ฝึกอบรมและให้คำปรึกษา

สื่อในศูนย์ฝึกอบรมและให้คำปรึกษา ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสไลด์คอมพิวเตอร์ และสื่อของจริงอยู่ในรูปชุดฝึกอบรมประกอบการบรรยาย

กิจกรรมในศูนย์ฝึกอบรมและให้คำปรึกษา ได้แก่ ฟังการบรรยาย ชมการสาธิตและตัวอย่าง ฝึกปฏิบัติ และแลกเปลี่ยนความรู้

14. การประเมินและติดตาม

14.1 การประเมินการเรียน ในศูนย์การเรียนจะประเมินใน 3 ประเภท คือ ประเมินก่อนเรียน ประเมินระหว่างเรียน และประเมินหลังเรียน

1) การประเมินก่อนเรียน อาจประเมินด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน แบบปรนัยหรืออัตนัย หรือการตอบคำถาม เป็นต้น การประเมินก่อนเรียนเป็นการวัดความรู้พื้นฐานของครูก่อนเรียนในศูนย์การเรียน การประเมินก่อนเรียนควรประเมินทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติในกรณีที่เนื้อหาสาระเป็นเรื่องของการผลิตและการใช้สื่อ

2) การประเมินระหว่างเรียน ประเมินจากการทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนสำหรับศูนย์ความรู้จะประเมิน การตอบคำถามในเนื้อหาสาระที่เรียน การวิเคราะห์รายกรณี การสรุปสาระสำคัญในเรื่องที่ศึกษา การเขียนโครงการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน การประเมินระหว่างเรียนในศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทาง ได้แก่ การบันทึกสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติ การสร้างชิ้นงาน และการวิเคราะห์รายกรณี

การประเมินระหว่างเรียนในบางกิจกรรม เช่น การฝึกปฏิบัติ การผลิตและการใช้สื่อการสอน จะมีแบบประเมินให้วิทยากรประเมิน ส่วนการประเมินระหว่างเรียนตามงานที่ได้รับมอบหมายในแต่ละศูนย์การเรียน ครูสามารถประเมินได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งกรอกคะแนนในแบบฟอร์มที่เจ้าหน้าที่จัดเตรียมไว้ให้

3) การประเมินหลังเรียน เป็นการวัดความก้าวหน้าทางการเรียนหลังเรียนในศูนย์การเรียนมีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนมากน้อยเพียงใด การประเมินหลังเรียนอาจประเมินด้วยแบบทดสอบหลังเรียนแบบปรนัยหรืออัตนัย หรือแบบทดสอบประเภทการตอบคำถามอาจใช้ชุดเดียวกับการประเมินก่อนเรียน หรือใช้คนละชุดแบบคู่ขนาน

14.2 การติดตาม เมื่อครูได้ผ่านการเรียนในศูนย์การเรียน ศูนย์การเรียนจะติดตามการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์โดย (1) สอบถามที่ครูด้วยการสัมภาษณ์หรือศึกษาจากผลงานที่ครูสร้างขึ้นใช้ หรือสังเกตการสอนของครูว่ามีการใช้เทคโนโลยีการศึกษา (2) สอบถามนักเรียนว่าได้รับความรู้เพิ่มขึ้นหรือการเรียนการสอนน่าสนใจ จากการใช้เทคโนโลยีการศึกษาของครู และ (3) สอบถามผู้บริหารเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการศึกษาของครู

15. สิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียน

ในศูนย์การเรียนจะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูหรือผู้มาใช้บริการจำแนกเป็น (1) ห้องต่างๆ ได้แก่ ห้องประชุม ห้องปฏิบัติการทดลอง ห้องการเรียนการสอนผ่านเครือข่าย และห้องสืบค้นข้อมูล (2) เครื่องมือและอุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องสำเนา เครื่องถ่ายเอกสาร

และเครื่องสแกน (3) ร้านจำหน่ายสื่อและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา (4) โทรศัพท์สาธารณะ และ (5) ร้านอาหารและเครื่องดื่ม

15.1 ห้องต่างๆ ได้แก่ ห้องประชุม ห้องปฏิบัติการทดลองนวัตกรรมและสื่อ ห้องการเรียนการสอนผ่านเครือข่าย และห้องสืบค้นข้อมูล

1) ห้องประชุม ศูนย์การเรียนต้องมีห้องประชุมเพื่อใช้เรียน หรือหน่วยงานมาติดต่อขอเยี่ยมชมใช้ห้องประชุมเป็นห้องบรรยาย หรือขอใช้บริการในห้องประชุม กรณีที่มีผู้สนใจในเนื้อหาในศูนย์ความรู้ หรือศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทางจำนวนมากอาจต้องใช้ห้องประชุมเพื่อการบรรยาย

2) ห้องปฏิบัติการทดลองนวัตกรรมและสื่อ ห้องนี้จะจำลองห้องเรียนเพื่อครูทดลองสื่อและนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น

3) ห้องการเรียนการสอนผ่านเครือข่าย ห้องนี้จำลองห้องเรียนเพื่อการเรียนผ่านเครือข่าย จะมีเครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย โทรทัศน์วงจรปิด และมีห้องแม่ข่าย

4) ห้องสืบค้นข้อมูล ห้องนี้ให้บริการครูที่ต้องการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในด้านเทคโนโลยีการศึกษา สามารถสืบค้นเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม หรือข้อมูลที่ครูสงสัย

15.2 เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ให้บริการกับครู ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องสำเนา เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องสแกน และเครื่องโทรสาร

1) เครื่องพิมพ์ ให้บริการผู้ที่ต้องการพิมพ์งาน ทางศูนย์ให้บริการ

2) เครื่องสำเนา กรณีที่ครูพิมพ์งานแล้วต้องการสำเนางานออกมา ศูนย์จะให้บริการเครื่องสำเนาดังกล่าว

3) เครื่องถ่ายเอกสาร ครูอาจยืมสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อถ่ายเอกสารไว้ศึกษาได้ โดยศูนย์จะให้บริการเครื่องถ่ายเอกสาร

4) เครื่องสแกน เพื่อครูสแกนข้อมูลสื่อสิ่งพิมพ์แล้วจัดเก็บไว้ในแผ่นซีดี

5) เครื่องโทรสาร ครูใช้ติดต่อหรือส่งข้อมูลกับบุคคลภายนอกได้

15.3 ร้านจำหน่ายสื่อและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา ให้บริการผู้ที่สนใจจะซื้อสื่อหรือนวัตกรรมที่ศูนย์ผลิตขึ้นในราคาไม่แพง สื่อและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษาที่จำหน่ายอยู่ในรูปสื่อสิ่งพิมพ์ ซีดี ดีวีดี และของจริง

15.4 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม จัดไว้ภายนอกศูนย์การเรียนเป็นซุ้ม เพื่อให้ครูได้ใช้บริการและพักผ่อน หรือใช้เป็นที่ให้บุคคลนั่งรอเพื่อมารับครู

16. โครงสร้างพื้นฐานของศูนย์การเรียน

โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของศูนย์การเรียนด้วยตนเอง ประกอบด้วย ที่ดินหรือสถานที่ พื้นที่ของศูนย์การเรียน และสาธารณูปโภค

16.1 ที่ดิน ในกรณีที่ยังไม่มีสถานที่ที่ใช้ตั้งศูนย์ จำเป็นต้องมีที่ดินสำหรับสร้างอาคารศูนย์เป็นการเฉพาะ โดยต้องมีที่ดินอย่างน้อย 900 ตารางวา อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่หรือขนาดกลาง หรือที่ดินที่อยู่รอบนอกโรงเรียนได้รับการบริจาคบริเวณภายนอกของอาคารจะปลูกต้นไม้ยืนต้น ในกรณีที่มีสถานที่อยู่แล้วก็ให้ดัดแปลงพื้นที่นั้น แล้วลดบริเวณของพื้นที่อื่นๆ ตามความเหมาะสม

16.2 พื้นที่ของศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ควรมีพื้นที่ดังนี้

16.2.1 พื้นที่ทำงานของศูนย์การเรียน 200 ตารางเมตร

16.2.2 พื้นที่สำหรับห้องต่างๆ 200 ตารางเมตร

ห้องประชุม

ห้องปฏิบัติการทดลองนวัตกรรมและสื่อ

ห้องการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายพร้อมเครื่องมือและอุปกรณ์

ห้องสำหรับสืบค้นข้อมูลพร้อมเครื่องมือและอุปกรณ์

16.2.3 พื้นที่สำหรับศูนย์ความรู้ 200 ตารางเมตร

บริเวณสำหรับศึกษาหาความรู้และทำกิจกรรม (โต๊ะและเก้าอี้)

บริเวณสำหรับเก็บสื่อและสื่อต่างๆ ที่ใช้

บริเวณสำหรับพบปะกับวิทยากร (โต๊ะและเก้าอี้)

16.2.4 พื้นที่สำหรับศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทาง 300 ตารางเมตร

บริเวณสำหรับฝึกสื่อสิ่งพิมพ์และวัสดุและอุปกรณ์ในการฝึก

บริเวณสำหรับฝึกสื่อโสตทัศน์และวัสดุอุปกรณ์ในการฝึก

บริเวณสำหรับฝึกสื่ออิเล็กทรอนิกส์และวัสดุอุปกรณ์ในการฝึก

บริเวณสำหรับฝึกสื่อประสมในรูปชุดการสอนและวัสดุอุปกรณ์ในการฝึก

16.2.5 พื้นที่สำหรับศูนย์ทดสอบความรู้ 100 ตารางเมตร

16.2.6 พื้นที่สำหรับศูนย์ฝึกอบรมและให้คำปรึกษา 100 ตารางเมตร

16.3 สาธารณูปโภคครอบคลุมน้ำประปา ไฟฟ้า และโทรศัพท์

17. งบประมาณของศูนย์การเรียน

แหล่งที่มาของงบประมาณจากรัฐบาลสนับสนุนจากเงินบริจาค เงินจากการหารายได้ เงินช่วยเหลือจากองค์กร หรือหน่วยงานที่สนับสนุนศูนย์การเรียน และเงินรายได้จากแหล่งอื่นๆ

ตอนที่ 3
การนำศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาไปใช้

การนำแบบจำลองศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครูไปใช้ให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องกำหนดเงื่อนไข จัดเตรียมความพร้อม และแนวทางการใช้

1. เงื่อนไขการนำไปใช้

เงื่อนไขการนำศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครูไปใช้มีหลายประการ คือ การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความพร้อมของโรงเรียน ความพร้อมของบุคลากรในศูนย์การเรียน ความพร้อมในด้านสถานที่ ความพร้อมในด้านงบประมาณ และการสนับสนุนจากผู้บริหารและครูผู้สอน

1.1 การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษา องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อบจ. เทศบาล อบต.) และโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางที่ต้องรับผิดชอบดูแล กำกับ ควบคุม และประเมินและดำเนินงานศูนย์โดยจัดทำนโยบายและแผนแม่บทเพื่อใช้ในทางการปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น

1.2 ความพร้อมของโรงเรียน โรงเรียนที่จะเป็นศูนย์การเรียนด้วยตนเองควรเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่หรือขนาดกลาง มีความพร้อมในเรื่องสถานที่ตั้งต้องมีพื้นที่พอเพียงในการดำเนินงานและมีสถานที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากศูนย์ต่างๆ โดยเฉพาะศูนย์ความรู้ และศูนย์ฝึกทักษะเฉพาะทาง

1.3 ความพร้อมของบุคลากรในศูนย์การเรียน บุคลากรในศูนย์การเรียนต้องมีทั้งความรู้และประสบการณ์ทางเทคโนโลยีการศึกษาเป็นอย่างดี ต้องสาธิตและให้คำแนะนำและประเมินผลงานที่ครูมาฝึกปฏิบัติได้ โรงเรียนที่มีความต้องการตั้งศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครูอาจต้องหาบุคลากรจากที่อื่นที่มีความรู้และประสบการณ์ดังกล่าวมาเป็นวิทยากร หรือแสวงหาคนในชุมชนที่มีความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีการศึกษาเป็นอาสาสมัครมาช่วยงานในศูนย์ในบางครั้งบางคราว การดำเนินงานของศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีสำหรับครูจะประสบความสำเร็จบุคลากรในศูนย์ต้องมีความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีการศึกษาเป็นอย่างดี

1.4 ความพร้อมในด้านสถานที่ ศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาต้องมีขนาดพื้นที่กว้าง พื้นที่ส่วนใหญ่จะใช้เป็นการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติควรอยู่ในชั้นเดียวกัน กรณีที่มีพื้นที่น้อยก็ต้องลดศูนย์ย่อยในศูนย์การเรียน หรือนำมารวมกันไว้ หากมีความเป็นไปได้ศูนย์การเรียนน่าจะแยกจากส่วนของอาคารเรียน หรืออาคารบริหาร หรืออาคารวิชาการ หรืออาคารบริการ เป็นอาคารใหม่ อาจมี 2-3 ชั้นก็ได้ เรียกว่า ศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.5 ความพร้อมในด้านงบประมาณ งบประมาณเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินงานทุกอย่าง เงื่อนไขที่สำคัญที่ศูนย์การเรียนด้วยตนเอง คือ จะดำเนินการได้ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นส่วนหนึ่งที่จัดสรรให้กับโรงเรียนโดยตรง หรืองบประมาณที่ได้มาจากการบริจาคจากภาคเอกชนหรือในชุมชน ซึ่งโรงเรียนที่จัดตั้งศูนย์การเรียนด้วยตนเองก็ต้องหาแนวทางเพื่อจะได้ทุนอุดหนุนงบประมาณดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินงานในศูนย์ ในกรณีที่มีงบประมาณจำกัดอาจต้องลดจำนวนศูนย์ย่อยและกิจกรรมที่ดำเนินงานลง

1.6 การสนับสนุนจากผู้บริหารและครูผู้สอน ศูนย์การเรียนเพื่อการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจะเกิดขึ้นได้หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารต้องมีทัศนคติที่ดีในการจัดตั้งศูนย์การเรียนด้วยตนเอง และเห็นความสำคัญของศูนย์การเรียนด้วยตนเอง ครูผู้สอนในฐานะผู้ใช้บริการประการแรกต้องเห็นคุณค่าของการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ประการที่สองเกิดจากต้องการหาความรู้และทักษะความชำนาญจากศูนย์การเรียน ทั้งผู้บริหารและครูจะเป็นกลจักรสำคัญในการจัดตั้งศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาขึ้น

2. การเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้ศูนย์การเรียน

การเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้ศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาควรได้มีการจัดทำแผนแม่บทและการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ บรรจุไว้ในแผนเพื่อของบประมาณต่อไป

3. แนวทางการใช้ศูนย์การเรียน

ศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครูมีแนวทางการใช้ ดังนี้

3.1 ใช้สำหรับการศึกษาหรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูสามารถใช้ศูนย์การเรียนแห่งนี้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ทางเทคโนโลยีการศึกษาได้ตลอดเวลา ตามความสะดวก และความสนใจของแต่ละบุคคล ศูนย์การเรียนนี้ได้รวบรวมความรู้ให้ผู้ศึกษาด้วยตนเองที่ศูนย์ หรือยืมไปเพื่อศึกษาได้

3.2 แหล่งฝึกทักษะความชำนาญเฉพาะทางให้กับครู ศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาได้รวบรวมวิธีการผลิตและการใช้สื่อประเภทต่างๆ ตั้งแต่สื่อพื้นฐานจนถึงสื่อที่ต้องใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ผลิต เพื่อให้ครูได้มีโอกาสฝึกฝนเฉพาะทางในสื่อที่ตนเองสนใจ เหมือนกับฝึกงานในสถานประกอบการ

3.3 เป็นแหล่งพัฒนางานวิชาการของครู ศูนย์นี้จะช่วยเหลือครูที่ต้องการพัฒนางานวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ ศูนย์การเรียนด้วยตนเองได้รวบรวมความรู้และเน้นการฝึกทักษะ อีกทั้งให้คำปรึกษาทางวิชาการกับครูในการสร้างนวัตกรรมและการวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษาที่ครบสมบูรณ์แบบ

3.4 นำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในห้องเรียน ศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาจะรวบรวมนวัตกรรมและสื่อในรูปแบบต่างๆ และตัวอย่างของสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อครูได้ศึกษาหาความรู้แล้ว ครูยังสามารถยืมนำมาใช้ในห้องเรียน หรือพานักเรียนไปเรียนที่ศูนย์ได้อีกด้วย เพราะศูนย์แห่งนี้มีห้องเรียนจำลอง ห้องประชุม ห้องทดลองการใช้นวัตกรรมและสื่อ **เพียงพอที่จะบรรจุนักเรียนได้**

3.5 เป็นแหล่งทดลองและค้นคว้า บทบาทสำคัญของศูนย์การเรียนด้วยตนเองนี้มุ่งที่จะพัฒนาให้ครูใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการเรียนการสอน และเปิดโอกาสให้ครูได้ผลิตและพัฒนานวัตกรรมขึ้น รวมถึงการนำนวัตกรรมที่ผลิตมาทดลองใช้ในสถานการณ์จำลองที่ศูนย์จัดเตรียมไว้ให้ อีกทั้งมีผู้ทรงคุณวุฒิที่จะช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการหาประสิทธิภาพหรือการประเมินนวัตกรรมนั้นอีกด้วย

3.6 เป็นแหล่งประเมินความรู้ความสามารถของครูในทางเทคโนโลยีการศึกษา ศูนย์การเรียนด้วยตนเองจะมีศูนย์ทดสอบความรู้และทักษะความชำนาญในเรื่องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาให้กับครู ครูสามารถที่จะทราบระดับความรู้ความสามารถของตนในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาได้โดยมาทดสอบที่ศูนย์ทดสอบ

3.7 เป็นแหล่งศึกษาและเยี่ยมชมสำหรับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก ด้วยคุณลักษณะของศูนย์การเรียนที่ให้บริการครบวงจรทั้งในด้านความรู้และทักษะความชำนาญในการผลิตและการใช้เทคโนโลยีการศึกษา จึงมีตัวอย่างสื่อที่ผลิตหลากหลายที่น่าสนใจที่บุคคลและหน่วยงานภายนอกอาจมาเยี่ยมชมหรือดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาได้เป็นอย่างดี